

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu toinen jaosto)

6 päivänä toukokuuta 1997 *

Asiassa T-195/95,

Guérin automobiles, konkurssissa oleva Ranskan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Alençon (Ranska), edustajanaan asianajaja Jean Claude Fourgoux, Pariisi ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Pierrot Schiltz, 4 rue Béatrix de Bourbon,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään alun perin oikeudellisen yksikön virkamies Francisco Enrique González Díaz ja komissiossa toimiva kansallinen virkamies Guy Charrier, ja sittemmin Guy Charrier ja oikeudellinen neuvonantaja Giuliano Marengo, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii vahingonkorvausta väittäen, että komission laiminlyönti antaa ratkaisu kantajan valitukseen on aiheuttanut sille vahinkoa,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. Bellamy sekä tuomarit C. P. Briët ja A. Kalogeropoulos,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.11.1996 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Käsiteltävän asian perustana olevat tosiseikat

- 1 Kantaja, joka aiemmin osti ja myi autoja ja joka asetettiin konkurssiin Tribunal de commerce d'Alençonin 22.5.1995 antamalla tuomiolla, teki komissiolle 27.5.1994 (ks. jäljempänä 24 kohta) 6.6.1994 saapuneeksi kirjatun valituksen Nissan-henkilöautojen maahantuoja ja japanilaisen autonvalmistajan tytäryhtiötä Nissan France SA:ta vastaan.

- 2 Valituksessaan kantaja totesi, että se oli ollut Nissan Francen jälleenmyyjä, kunnes vuoden 1991 alussa Nissan France oli irtisanonut yksipuolisesti jälleenmyyntisopimuksen päättymään vuoden 1992 alussa. Tämän irtisanomisen jälkeen Nissan France "vetosi edelleen yksinmyyjäverkostoonsa, jottei Guérin saisi vahingonkorvausta, suosiakseen toista jälleenmyyjää Guériniä syrjien ja asettaakseen Guérinille useita myyntikieltoja". Kantaja riitautti tämän jälkeen Nissan Francen käyttämän jälleenmyyntiä koskevan vakiosopimuksen katsoen, että se oli ristiriidassa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin 12 päivänä joulukuuta 1984 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 123/85 (EYVL 1985, L 15, s. 16, jäljempänä asetus (ETY) N:o 123/85) kanssa. Kantaja väitti, ettei sopimus sen vaikutusten vuoksi kuulunut perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan, joten kantaja vetosi "komissioon, jolla on toimivalta antaa ratkaisu Nissanin toimintatavoista, koska asetuksen (ETY) N:o 123/85 10 artiklassa annetaan komissiolle mahdollisuus evätä asetuksen soveltamisesta aiheutuva etu". Tässä yhteydessä kantaja antoi ilmi useita Nissan Francen soveltamia jälleenmyyntiä koskeviin vakiosopimuksiin sisältyneitä lausekkeitä tai näistä sopimuksista johtuvia menettelytapoja, koska sen mukaan perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa oli rikottu.
- 3 Komissio lähetti 30.6.1994 päivätyssä kirjeessään jäljennöksen edellä mainitusta valituksesta Nissan Francelle ja pyysi sitä ottamaan kantaa väitteisiin; samana päivänä komissio ilmoitti kantajalle kyseisen jäljennöksen lähettamisestä. Kaksi kuukautta myöhemmin Nissan France lähetti vastauksensa komissiolle, joka antoi vastauksen tiedoksi kantajalle syyskuussa 1994.
- 4 Kantaja esitti 21.2.1995 päivätyssä kirjeessään komissiolle vastineensa Nissan Francen vastauksiin. Se katsoi erityisesti, että "sen valituksensa tueksi esittämän — — todistusaineiston vertailu, kahden sopimusversion tutkinta ja Nissanin antama vastaus olisivat sellaisinaan olleet komissiolle riittävä peruste väitetiedoksiannon antamiseksi". Esitettyään yksityiskohtaisia huomautuksia Nissan Francen vastauksista kantaja vaati "uudelleen komissiota antamaan Nissanille tiedoksi väitteet, jotka käyvät selvästi ilmi asiakirja-aineistosta", ja kantaja päätti kirjeensä toteamukseen "käytettävissäanne lisätietoja varten".

- 5 Komissio ei vastannut tähän kirjeseen.

Oikeudenkäyntimenettely

- 6 Kantaja nosti 17.10.1995 nyt käsiteltävän kanteen yhtäältä EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan perusteella vaatien komission laiminlyönnin toteamista ja toisaalta perustamissopimuksen 215 artiklan perusteella vaatien komission velvoittamista korvaamaan laiminlyönnistä kantajan mukaan aiheutunut vahinko.
- 7 Komissio esitti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.12.1995 yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisesti jättämällä erillisellä asiakirjalla prosessinedellytysten puuttumista koskevan väitteen. Kantaja antoi 8.1.1996 prosessiväitettä koskevat huomautuksensa.
- 8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti asiassa T-195/95, Guérin automobiles vastaan komissio, 11.3.1996 antamallaan määräyksellä (Kok. 1996, s. II-171) kanteen tutkimatta siltä osin kuin siinä vaadittiin komission laiminlyönnin toteamista. Vastaajan esittämä prosessiväite päätettiin vahingonkorvausvaatimuksen osalta käsitellä pääasian yhteydessä. Oikeudenkäyntikuluista todettiin päätettävän myöhemmin.
- 9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu toinen jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Suullinen käsittely pidettiin 20.11.1996 jaostossa, johon kuuluivat puheenjohtaja C. W. Bellamy sekä tuomarit H. Kirschner, C. P. Briët, A. Kalogeropoulos ja A. Potocki. Suullisessa käsittelyssä annettiin lupa esittää kirje, jonka komissio oli lähettänyt kantajalle 25.7.1996 neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista 25 päivänä heinäkuuta 1963 annetun komission asetuksen N:o 99/63/ETY (EYVL 1963, 127, s. 2268) 6 artiklan perusteella, kantajan

29.8.1996 päivätty vastaus tähän kirjeeseen sekä Tribunal de commerce de Versaillesin 22.3.1996 antama tuomio kanteesta, jonka kantaja oli nostanut Nissan Francea vastaan 22.10.1992.

- 10 Tuomari Kirschnerin kuoltua 6.2.1997 tämä tuomio on annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 32 artiklan 1 kohdan mukaisesti tuomion allekirjoittaneiden kolmen tuomarin kokoonpanossa.

Vaatimukset

- 11 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- velvoittaa komission korvaamaan Guérin automobilesille aiheutuneen vahingon, jonka suuruus on arvioitu 1 577 188,53 Ranskan frangiksi (FRF) ja
  - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 12 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana ja
  - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 13 Kantaja vetoaa kanteessaan siihen, että komission laiminlyönti on aiheuttanut yhtiön joutumisen konkurssiin 1 289 128,10 FRF:n suuruisine velkoineen. Tämä tilanne johtuu siitä, että oikeudenkäyntimenettely, jonka perusteella kantajan olisi pitänyt saada korvausta jälleenmyyntisopimuksensa irtisanomisen vuoksi, on viivästynyt, joten solidaarisessa korvausvastuussa ovat sekä komissio että Nissan France, jota vastaan komissio voi puolestaan myöhemmin esittää vaatimuksensa. Kantaja täsmentää, että kyseinen oikeudenkäynti koskee 2 420 676 FRF:n korvausta. Koska tätä korvausta ei ole suoritettu ajallaan, sille on kertynyt toukokuusta 1994 nyt käsiteltävän kanteen nostamiseen mennessä korkoa 288 060,43 FRF, joiden maksamisesta komissio on kantajan mukaan myös vastuussa.
- 14 Komission korvattavaksi vaadittava kokonaisvahinko on siis 1 289 128,10 FRF:n lisäksi 288 060,43 FRF, eli yhteensä 1 577 188,53 FRF.
- 15 Komissio korostaa aluksi, että jos kanteen hyväksyttäisiin siltä osin kuin siinä vaaditaan komissiota korvausvastuuseen tämän väitetyn laiminlyönnin vuoksi, vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien on jättänyt tutkimatta kanteen siltä osin kuin siinä vaadittiin kyseisen laiminlyönnin toteamista, se tarkoittaisi sitä, että kantajalle annettaisiin oikeus kiertää tutkittavaksi ottamista koskevia oikeussääntöjä. Kun vahinkoa on aiheutunut sellaisessa tilanteessa, jossa laiminlyöntiä ei ole todettu, vahingonkorvauskanteen itsenäisyys, jonka yhteisöjen tuomioistuimien on tunnustanut, koskee vain niitä tapauksia, joissa kantajalla ei ole ollut asiavaltuutta vaatia laiminlyönnin toteamista perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla ja joissa vahingonkorvausvaatimus ei liity kiinteästi kanteeseen.
- 16 Toiseksi komissio vetoaa siihen, ettei sitä, että väitetty vahinko on todella syntynyt, eikä vahingon määrää koskevia arvioita ole täsmennetty riittävästi, jotta komissio voisi puolustaa oikeuksiaan. Komissio muistuttaa kantajan itsensä

myöntäneen kannekirjelmässään, että ”asiakirja-aineiston käsittelyn viivästymisestä aiheutuneiden kustannusten määrän arvioiminen on kantajalle vaikeaa”. Väitetyn vahingon osalta kannekirjelmässä ei noudateta EY:n tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisia edellytyksiä, joiden mukaan kanteessa on muun muassa mainittava oikeudenkäynnin kohteen lisäksi ”yhteenvedo seikoista, joihin kanne perustuu”. Tätä varten kantajan on esitettävä riittävät tiedot, jotta vastaaja voi ottaa tehokkaasti kantaa pääasiaan ja jotta tuomioistuin voi huolehtia tuomioistuinvalvonnastaan (ks. yhdistetyt asiat 19/60, 21/60, 2/61 ja 3/61, Fives Lille Cail ym. v. korkea viranomainen, tuomio 15.12.1961, Kok. 1961, s. 559 ja 588 sekä asia 281/82, Unifrex v. komissio ja neuvosto, tuomio 12.4.1984, Kok. 1984, s. 1969, 15 kohta).

- 17 Jotta tässä tapauksessa esitetty vahingonkorvausvaatimus täyttäisi nämä edellytykset, komissio korostaa, että ei ole riittävää perustaa vaatimuksia olettamuksiin vetoamalla konkurssitilaan ja siirtämällä perusteluja antamatta kaikkia kantajan velkoja komission vastattaviksi samalla lisäämällä niihin viivästyskorko, jonka ilmoitetaan perustuvan kantajan kansallisessa tuomioistuimessa käytävässä oikeudenkäynnissä jälleenmyyntisopimuksensa irtisanomisesta vaatiman oletetun korvauksen viivästymiseen.
- 18 Kantaja väittää vastauksessaan, että sen vahingonkorvauskanne on itsenäinen suhteessa laiminlyöntikanteeseen ja kansallisiin oikeussuojakeinoihin. Jos komission todettaisiin olevan korvausvastuussa vahingosta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi välittömästi tosiseikkojen oikeudellisen arvioinnin perusteella katsoa, että nämä seikat täyttävät riittävän ilmeisen tuottamuksen tunnusmerkit, jolloin vastaajana olevan toimielimen sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu syntyy.
- 19 Kantajan asianajaja täsmensi suullisessa käsittelyssä perustelujaan vedoten siihen, että kantajan Tribunal de commerce de Versaillesissa nostaman kanteen (ks. edellä 9 kohta) yhteydessä Nissan France vaati kansallista tuomioistuinta lykkäämään asian käsittelyä siihen saakka, kunnes komissio tekisi ratkaisun kantajan valituksesta. Koska komissio ei vastannut riittävän huolellisesti ja ripeästi, kantajalta

vieti näin ollen mahdollisuudet turvautua oikeussuojakeinoihin kansallisessa tuomioistuimessa, mikä on osaltaan vaikuttanut sen joutumiseen konkurssiin.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 20 EY:n tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenvedo seikoista, joihin kanne perustuu. Tämän maininnan on oltava riittävän selvä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistautua esittämään puolustuksensa ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tarvittaessa antaa asiassa ratkaisun ilman täydentäviä tietoja. Jotta oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenkäytön vaatimusten toteutuminen taattaisiin, kanne voidaan ottaa tutkittavaksi vain, jos olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, käyvät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta samalla johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi ilmi itse kannekirjelmästä (ks. esim. asia T-56/92, Koelman v. komissio, määräys 29.11.1993, Kok. 1993, s. II-1267, 21 kohta).
- 21 Jotta kannekirjelmä täyttäisi nämä edellytykset, siinä on niissä tapauksissa, joissa vaaditaan korvausta yhteisön toimielimen aiheuttamista vahingoista, mainittava ne seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä kantajan moitearvioinnin kohteena oleva toimielimen toiminta, syyt, joiden perusteella kantaja katsoo, että toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä tämän vahingon laatu ja laajuus (ks. asia T-387/94, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 18.9.1996, Kok. 1996, s. II-961, 107 kohta).
- 22 Oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että jos kanne ei ole riittävän täsmällinen, se on jätettävä tutkimatta, ja että EY:n tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan rikkominen merkitsevät sellaista prosessinedellytyksen puuttumista, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan käsitellä työjärjestyksensä 113 artiklan nojalla (ks. em. asia Asia Motor France ym. v. komissio, tuomion 108 kohta).

- 23 Tässä tapauksessa vahingonkorvausvaatimusta koskeva kannekirjelmän osa on seuraavanlainen:

”Komission laiminlyönti on aiheuttanut Guérin automobilesin joutumisen konkurssiin 1 289 128,10 FRF:n suuruisine velkoineen. Tämä tilanne johtuu siitä, että Guérin automobilesille kuuluvan vahingonkorvauksen maksaminen on viivästynyt, joten solidaarisessa korvausvastuussa ovat sekä komissio että Nissan France, jota vastaan komissio voi puolestaan milloin tahansa myöhemmin esittää vaatimuksensa. Jälleenmyyntisopimuksen irtisanomista koskevassa oikeudenkäynnissä on lisäksi kysymys 2 420 676 FRF:n suuruisesta korvauksesta. Komission on maksettava korvausta siihen saakka, kunnes laiminlyönti on päättynyt, seuraavan laskelman mukaisesti, jossa korvauksen maksamisen viivästymisen seuraukset on laskettu toukokuusta 1994 tähän päivään (kanteennostamispäivä) saakka Ranskan laillisen koron perusteella:

$$\frac{2\,420\,676 \times 8,4 \% \times 17}{12} = 288\,060,43 \text{ FRF.}$$

Kokonaisvahinko, joka komission on korvattava sen vuoksi, että sen vastuu laiminlyönnistä on syntynyt, on suuruudeltaan 1 577 188,53 FRF.”

- 24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei näiden perustelujen eikä kannekirjelmän perusteella, vaikka kannekirjelmää tarkasteltaisiin kokonaisuutena, voida riittävän selvästi ja täsmällisesti todeta syy-yhteyttä komission väitetyn laiminlyönnin ja kantajan ilmoittaman vahingon välillä. Kantajan mukaan vahinko näet pääasiallisesti sisältää sen, että kantaja asetettiin konkurssiin 22.5.1995, jolloin sen velat olivat 1 289 128,10 FRF. Vaikka oletettaisiin, että voitaisiin todeta komission laiminlyönteiden velvollisuutensa aikana, joka alkaa 27.5.1994 (valituksen jättämispäivä) tai 21.2.1995 (jolloin kantajan viimeinen kirje komissiolle oli päivätty) ja joka päättyy 22.5.1995 (jolloin kantaja asetettiin konkurssiin), kantaja ei ole esittänyt kannekirjelmässään yhtäkään sellaista seikkaa, joka selittäisi sen, miltä osin komissio on vastuussa tämänsuuruisesta vahingosta. Vastaaja ja ensimmäisen oike-

usasteen tuomioistuin eivät näin ollen voi selvittää, miten mahdollinen laiminlyönti on voinut vaikuttaa Guérinin velkojen lisääntymiseen ja siten sen asettamiseen konkurssiin.

- 25 Sama pätee 288 060,43 FRF:n suuruiseen vahinkoon, jonka kantaja väittää sille aiheutuneen ja joka johtuu sen korvauksen maksamisen viivästymisestä, joka Nisan Francella olisi kantajan mukaan ollut velvollisuus maksaa sille toukokuussa 1994 kantajan jälleenmyyntisopimuksen irtisanomisen vuoksi. Kannekirjelmässä ei tältäkään osin esitetä yhtäkään sellaista seikkaa, josta kävisi ilmi syy-yhteys vaaditun määrän eli 288 060,43 FRF:n ja komission väitetyn laiminlyönnin välillä.
- 26 Täsmennyksillä, jotka on esitetty ensimmäistä kertaa suullisessa käsittelyssä (ks. edellä 19 kohta) kirjallisen käsittelyn päätyttyä, ei voida täydentää kannekirjelmän puutteellisuuksia. Sellaiset täsmennykset, joita on esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan vastaisesti suullisessa käsittelyssä, eivät näet anna vastaajalle mahdollisuutta puolustautua eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle mahdollisuutta tarkistaa esitettyjen perustelujen asianmukaisuutta eikä oikeellisuutta.
- 27 Tämän vuoksi kanne on jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 28 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian sekä laiminlyönnin toteamista koskevan vaatimuksensa (ks. em. asiassa Guérin

automobiles v. komissio annettu määräys) että vahingonkorvausvaatimuksensa osalta, kantajan on vastattava omista kuluistaan ja se on velvoitettava korvaamaan komission kulut, koska komissio on sitä vaatinut.

Näillä perusteilla

**YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto)**

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Vahingonkorvausvaatimus jätetään tutkimatta.**
- 2) **Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut mukaan luettuina laiminlyöntikanteen käsittelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

Bellamy

Briët

Kalogeropoulos

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä toukokuuta 1997.

H. Jung

C. W. Bellamy

kirjaaja

laajennetun toisen jaoston puheenjohtaja